

PRZEWODNIK KUJAWSKIE

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII
TORUŃ

Prenumerata:
na miejscu 2 złote,
na prowincji z od-
noszeniem do do-
mu 2 złote 50 gr.

Ogłoszenia:
za wiersz milime-
trowy na pierwszej
stronie 15 groszy,
na drugiej i trze-
ciej—10 groszy, na
czwartej—7 groszy.
Ogłoszenia drobne
po 4 gr. za wiersz.
Tłustym drukiem—
podwójnie. Naj-
mniejsze ogłosze-
nie—40 groszy. Dla
zagranicy ceny o
100 proc. wyższe.
Układ ogłoszeń
czterofamowy.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.

Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarium uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

„Kto nie chce robić, niech też nie je”.
Św. Paweł do Tessał. 3,10.

O potrzebie gospodarczego wykształcenia dla kobiet.

Praktyczność gospodyń polskich przekazała tradycja. Prababki nasze знаły kunszt prowadzenia gospodarstwa domowego oszczędnie i gdy trzeba było, wykwinie. Tę umiejętność wszczepiano w dziewczęta od dzieciństwa i rola gospodyni domu po wyjściu za mąż nie była trudem nad siły.

Dziś warunki o tyle się zmieniły, że kobieta zazwyczaj pracuje na utrzymanie swoje lub rodziny, a obok tego musi prowadzić mniejsze lub większe gospodarstwo, o jakim najczęściej niema najmniejszego pojęcia. Nauka i przygotowanie się do fachu zabierają jej najpiękniejsze lata życia, do którego wchodzi bez znajomości rzeczy t. zw. „praktycznych”. Umie coprawda zarobić i wydać, ale pozatem nic więcej.

Dziewczęta wiejskie, choć pozornie więcej mają do czynienia z gospodarstwem, mniej mają czasem praktyczności od wychowywanych w mieście, gdzie dużo jest sposobności stykania się ze zmianą cen, drożyzną i fałszowaniem produktów. Z konieczności więc dziewczęta miejskie zaznajamiają się prędzej z trudnościami gospodarczymi, chodzi o to, aby jednej i drugiej ujęły zadanie swe w pewien system, żeby mogły znajomość gospodarstwa traktować, jako swój fach, pierwszy, najważniejszy i niezbędniejszy.

Zrozumiały tę potrzebę seminarja nauczycielskie, wprowadzając dla przyszłych nauczycielek ludowych narazie teoretyczne wykłady gospodarstwa, a w przyszłości poparte praktyką.

Nauczycielki ludowe będą zaprawiały młode dziewczęta do naprawy bielizny, do zapobiegania chorobom, do gotowania potraw higienicznych i urozmaiconych, do racjonalnego prowadzenia rachunków gospodarczych.

Bliski zrealizowania też jest projekt stworzenia gospodarczej rocznej szkoły dla nauczycielek ludowych, któreby podjęły się potem urządzania lotnych kursów gospodarstwa domowego we wsiach i miasteczkach. Jak dotąd bowiem, dziewczęta po skończeniu szkoły powszechnej, czy też nawet średniej, lub kilku semestrów uniwersytetu—są zupełnie nieprzygotowane do swoich przyszłych obowiązków gospodyni domu.

Wyszedłszy za mąż — wszystkie poczawszy od tych z elementarnem

wykształceniem, aż do najwyższej wykształconych—nietylko, że zaniedbują swe talenty, rozwijane za czasów panieńskich i nie spożytkują swego wykształcenia, ale co najważniejsze, napotykać w swem nowem życiu na coraz liczniej piętrzące się trudności i przeszkody, np. jak układać budżet, na czym oszczędzać, gdzie kupować zapasy i kiedy i wiele, wiele innych i t. p.

Te, które nie wyjdą za mąż, muszą też dbać o własne odżywianie i o ład w domu.

Dla każdej kobiety niezależnie od jej stanu i stopnia wykształcenia, sytuacja życiowa bez praktycznej znajomości gospodarstwa jest bardzo trudna, tem trudniejsza, że coraz więcej kosztowna.

Miljonowe pensje nauczycielek, stenografistek, maszynistek, biuralistek nie wystarczają na związanie końca z końcem. Przy beładnem prowadzeniu domu, bez uwzględnienia konieczności robienia zapasów, przy kupowaniu codziennie po 1/4 funta masła, po funcie mąki, bez zaopatrzenia mieszkania i szpitalni w odpowiednim czasie we wszystko co do życia potrzebne—gospodarstwo domowe zawsze kuleć będzie jako nieoszczędne, nieprzezorne i rabunkowe.

Należy się zwrócić do szacownych tradycji naszych praktycznych prababek, które całe życie uczyły się gospodarstwa. My zaś, poświęciwszy dużo lat na matematykę, literaturę i przyrodę, powinniśmy choć parę miesięcy, w życiu przeznaczyć na systematyczny kurs gospodarczy.

Inaczej wyglądać będzie wówczas, nasz budżet domowy — inaczej zdrowie naszych mężów, i dzieci własnych, a i atmosfera, domowa zyska na równowadze i pogodzie duchowej. Ileż zadowolenia da młodej osobie urządzenie sobie mieszkania czystego, ciepłego, estetycznego, w którym tryb domowy idzie normalnie, gdzie można gościa przyjmując własnymi wyrobami w otoczeniu kwiatów, przez siebie wyhodowanych!

Do tego każda z nas dąży, to też jeśli ma szkołę powszechną lub kilka klas gimnazjalnych, może wstąpić do rocznej szkoły gospodarczej, których jest w kraju kilkanaście (Lubraniec, Nałęczów, Przybyszew i inne), jeżeli zaś zdobyła maturę, niech przed rozpoczęciem studjów pójdzie na krótszy lub dłuższy wyższy kurs gospodarczy:

w Chyliczkach, Snopkowie, Pniewach lub Puławach. Powyższe szkoły z każdym rokiem nadzwyczaj się rozwijają i poziom podnoszą, niemniej jednak dają zaledwie ogólne podstawy racjonalnego gospodarowania. Doświadczalnie zdobywa się w praktyce.

Człowiek fachowy mniej sił i czasu zużywa na odrobienie tego, na czem się zna, niż laik.

Obecnie musimy dążyć do tego, aby każdy mógł siebie obsłużyć, a nawet zmniejszyć swe materialne potrzeby i aspiracje, na rzecz wartości duchowych i moralnych, dążąc, dzięki temu, do zwycięstwa ducha nad materją. To przynosi człowiekowi wyzwolenie.

Polska potrzebuje ludzi zdrowych, fachowych, skromnych potrzeb materialnych, a zaś głodnych duchowo, żądnych udoskonalenia wewnętrznego.

Nasze kursa gospodarcze będą zarazem placówką społeczną.

Marja Morzkowska.

Z Sejmu.

Sejm na swoim przedostatniem w sesji letniej posiedzeniu przedewszystkiem zajmował się poprawkami do ustaw, których mu Senat nie poskąpił.

A więc w ustawie o szeregowej Sejm zgodził się tylko na poprawki natury redakcyjnej. W szczególności nie zgodził się na skreślenie z rotę przysięgi słowa „konstytucji”, uważając, że ma to znaczenie wychowawcze, a tak samo nie zgodził się na osobną rotę przyrzeczenia dla menonitów, nie ze względów zasadniczych, lecz z powodu, że tekst nie jest odpowiedni, bo nie jest wyraźnie powiedziane, że służba menonitów nie ma się odbywać z bronią w ręku. Rzecz ta powinna być załatwiona przy sposobności nowelizacji tej ustawy.

W ustawie o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia przyjęto na wniosek komisji poprawki senackie wraz z rezolucją tej treści.

„Wzywa się rząd, by w najkrótszym czasie, nie później jednak niż w terminie 3 miesięcznym, przedłożył projekt ustawy o ubezpieczeniu pracowników biurowych od bezrobocia”.

Następnie Sejm przyjął poprawki do ustawy o nadzwyczajnych Komisjach rozjemczych w zatargach między pracodawcami i pracownikami rolnymi, i do ustawy budowlanej.

Przyjęto w 2 i 3 czytaniu ustawę o przedłużeniu na rok wstrzymania eksmisji dzieżawców gruntów zajętych pod budynki na Kresach wschodnich.

Marszałek oznajmił, że co do punktu 4a) t. j. poprawek Senatowi do ustawy o spadkach i darowiznach nastąpiło uzgodnienie między klubami, a przedstawicielem rządu, dlatego ten punkt będzie teraz załatwiony.

Po ukończeniu tego punktu p. Michalski przedstawił sprawozdanie komisji skarbowej w sprawie Głównego Urzędu Probieczego i Komitetu zbior-ki na Skarb Narodowy.

Sejmowa komisja wybrana 27 maja b. r. na posiedzeniu komisji skarbowej, celem zbadania zarzutów podniesionych przeciwko Gł. urz. probierczemu i Kom. zbior-ki po przeprowadzeniu dochodzeń w zakresie dla niej dostępnym, nie przesadzając wyniku badań sądów i władz państwowych w tej sprawie, oświadcza, że żadnych nadużyć ze złotem i srebrem skarbowym nie stwierdziła.

Marszałek zapowiedział następne posiedzenie na 31 lipca — na tem posiedzeniu zostaną załatwione poprawki Senatowi tylko do różnych ustaw. W dniach 29 i 30 będą obradowały komisje sejmowe nad poprawkami Senatowi.

Ministerjum komunikacji.

Sprawa reorganizacji centralnych władz państwowych weszła w stadium ostatecznego załatwienia. Podkomisja państwowej rady oszczędnościowej pod przewodnictwem senatora Kasznicy rozpatrzyła i w zasadzie przyjęła projekt utworzenia ministerjum komunikacji. Obecnie opracowuje się statut tegoż ministerjum, a za kilka tygodni wpłynie on na radę ministrów.

Zgodnie z informacjami udzielonemi przedstawicielowi A. W. przez p. ministra Olszewskiego ministerjum to będzie obejmowało główną dyrekcję kolejową, zorganizowaną jako przedsiębiorstwo państwowe, główną dyrekcję poczt i telegrafów, departament regulacji rzek i portów, departament dróg lądowych, departament budownictwa, instytut mierniczy, dyrekcję lotnictwa i departament ogólny dla koordynacji wszystkich spraw i przedstawienia ich ministrowi.

Reforma ta zmniejszy ilość urzędów centralnych, których Polska ma znacznie więcej niż inne państwa.

Zmniejszenie liczby ministerjów ma znaczenie nietylko ze względów oszczędnościowych, ale i ze względów na same kierownictwo sprawami, gdyż ułatwia ich skoordynowanie i racjonalne połączenie w odpowiednich resortach. Odbije się to także na pracy województw i starostw, gdzie dotychczasowy stan rzeczy nosi wiele dozorjacji i chaosu.

Przy zamierzonej reorganizacji niewątpliwie da się osiągnąć znaczne oszczędności na personelu, ale najpoważniejszym źródłem korzyści materialnych dla państwa będzie przekształcenie dyrekcji kolejowej na samowystarczalne przedsiębiorstwo państwowe, jak to już obecnie jest w Austrii, Niemczech i wprowadza się w Czechach. Koleje muszą wyzbyć się dotychczasowych metod biurokratycznych, muszą być prowadzone sprężysto i nietylko pokrywać własne wydatki, ale i oprocentować kapitał w nie włożony. Kapitał polskich kolei wynosi mniej więcej 4 miljardy złotych, a więc odsetek tej sumy byłby już znacznym dochodem państwa.

Ogłaszajcie się
w Słowie Kujawskiem.

Wyjazd zagranicę.

Do czasu wydania szczegółowej instrukcji w sprawie zezwoleń na wyjazd zagranicę obywateli polskich, podlegających obowiązkowi służby wojskowej, minister spraw zagranicznych zarządził:

1) mężczyznom od lat 40—50 wydają paszporty zagraniczne władze administracyjne bez zezwoleń P.K.U. i nie zawiadamiają o tem władz wojskowych.

2) Rezerwistom od skończonych lat 28—40, władze administracyjne wydają paszporty zagraniczne bez zezwoleń P.K.U. lecz z obowiązkiem zawiadomienia o tem P.K.U.

Rezerwistom młodszym, do ukończonych lat 28, wydaje zezwolenie na wyjazd zagranicę P.K.U. bez jakichkolwiek ograniczeń. Wyjeżdżający są obowiązani zgłosić swój wyjazd w P.K.U. osobiście, a w razie niemożności zameldować pisemnie listem poleconym.

4) Mężczyznom w wieku poborowym, lub odbywającym służbę w wojsku stałym pozwalają na wyjazd zagranicę udziela minister spraw wojskowych.

5) Wszystkim mężczyznom w wieku lat 18, 19 i 20 zezwoleń na wyjazd zagranicę udziela dowódca O. K. w drodze wyjątku według własnej oceny powodów. W sprawach wątpliwych dowódca O. K. zwraca się do M. S. wojsk. (Dep. I).

6) Mężczyznom, obywatelom polskim przynależnym do województwa śląskiego Spisza i Orawy, władze administracyjne wydają paszporty zagraniczne bez zezwoleń władz wojskowych i obowiązku powiadomienia o tem P.K.U. z wyjątkiem mężczyzn urodzonych w 1903 r., którzy obowiązani są uzyskać zezwolenia, jak w punkcie 4.

7) Mężczyznom, korzystającym z odroczeń na zasadzie art. 64 T. U. zezwolenia na wyjazd zagranicę, w celach studjów lub wakacyjnych, udziela komendant P.K.U. bez stosowania ograniczeń.

8) Mężczyznom, korzystającym z odroczeń służby wojskowej na podstawie innych artykułów T. U. oraz zaliczonym do zapasu, zezwolenia na wyjazd zagranicę udziela dowódca O. K. w drodze wyjątku jak w punkcie 5.

9) Mężczyźni, uznani jako zupełnie niezdolni lub zaliczeni do służby w pospolitem ruszeniu, otrzymają pasz-

6.641 kaloryj

zawiera węgiel z kopalni

„Hr. Renard”

według badań przez „CHEMICZNY INSTYTUT BADAWCZY” we Lwowie w kwietniu 1923 roku.

WĘGIEL z kopalni „Hr. Renard”,

wydając tak dużo ciepła, jest najoszczędniejszym i najtańszym opałem.

WĘGIEL z kopalni „Hr. Renard”

posiadają następujące składy węgla:

1. Jan Klabecki, Brzeska 8.	4. Zofja Surowiecka 3-go Maja 7,
(dawniej Hotel Mazowiecki).
2. Gracjan Cywiński, Bednarska 2.	5. St. Lewandowski, Królewiecka 30.
3. Stow. „Ogniwo” Toruńska	

WĘGIEL z kopalni „Hr. Renard”

wysyła wagonami na różne stacje szerokotorowych i wąskotorowych kolejek, a we Włocławku odstawia do domów od 20 korcy

HURTOWNIA OPAŁOWA M. NAPIÓRKOWSKI
KALISKA 17, TEL. 209.

porty zagraniczne bez zezwolenia P. K. U. i bez obowiązku meldowania o wyjeździe.

10) Oficerowie rezerwy nie powołani do służby czynnej, otrzymują paszporty zagraniczne za zezwoleniem właściwego D. O. K.

11) Ewidencję wydanych zezwoleń oraz otrzymanych od władz administracyjnych zawiadomień (punkt 2) prowadzi komendant P. K. U. względnie D. O. K.

Dowódcy O. K. są obowiązani dnia 1-go każdego miesiąca przysyłać do

Stanisław Janusz.

Humoreski z Tatr.

10. Sowa w łościeliskiej.

Jest dolina, co się woła
Zdawien w Tatrach od kościoła.
Ma, jak kościół, wielkie bramy,
„Okna” swoje, jedną nawę...

Ma proporce—las na górze,
Dzwon—skowronki na lazurze,
Za podłogę ma murawę...

Ściany—cuda, wież bez końca...
Lampy wieczne z gwiazd i słońca...
Kapy—zórz niebieskich blamy...

I... (bez tego kościół na nie!)...
„Sowa” huk z wież krzesanie...

departametu I.M.S. Wojsk. ilościowy wykaz rezerwistów, którzy wyjechali zagranicę.

Szef departamentu I prowadzi ogólną ewidencję i składa meldunek dnia 15-go każdego miesiąca szefowi Szt. Gen. przez Oddz. I Szt. Gen.

Kompromisowa formuła amerykańska.

LONDYN, (A. W.) Kompromisowa formuła amerykańska w sprawie sankcji składa się z następujących punktów: 1) sprzymierzeni zobowiązują się uroczyście wstrzymać wszelkie sankcje, któreby mogły w ten sposób zagrażać życiu gospodarstwu Niemiec, że szkodziłoby to polityce amerykańskiej i interesom jej subskrybentów; 2) sprzymierzeni zobowiązują się do zachowania zasady uprzywilejowania interesów wierzycieli, o ile zaizolacja potrzeba stosowania sankcji; 3) sankcje mają być wprowadzane tylko w tych przypadkach, które przewiduje projekt Dawesa; 4) wewnątrz komisji rozjemca amerykański ma przedewszystkiem czuwać nad tem, aby sankcje stosowane były jedynie w duchu projektu Dawesa. Rozjemca amerykański wybrany będzie na 5 lat.

„Wolno w Polsce, jak kto chce”.

W ubiegłą niedzielę, w kilka więc dni po I-szym ogólnym zlocie Harcerzy polskich, stanowiącym epokę w dziejach naszego skautingu — w lasu folwarczku F. litera A., na polance leśnej, jak plac Dąbrowskiego rozległej, a może i większej, odbyły się zawody — także harcerskie.

Drużyny włocławskie pod wodzą komendanta Ajzyka *** i Betty *** komendantki. Zawody ze sztandarem, z bębniem, z trąbką, ze szpadelkiem, z piszczałkami, słowem, ze wszystkimi akcesorjami skautingu. Nawet był i toporek, którym ścięto śmigłą, młodą urodziwą brzoźkę na ogień dla przygotowania pożywienia. Lecz komendant Ajzyk poniósł stratę kilku złotych odszkodowania, na rzecz właśc. fol. F. litera A., za ten niegodny drużyny harcerskiej czyn.

Rozstawione stráže od wczesnego już ranka — dzień był przesłiczny — nie dozwalały wstępu innym na teren zalany »mrowiem« 60-ciu sztuk drużyn włocławskich pod wodzą komendanta Ajzyka *** i Komendantki Betty ***.

A znamie sześciopromiennej gwiazdy przyświecało potomkom Bar Kochby i Majmonidesa; potomkom i innym jeszcze wojowniczym męzów starego zakonu, a najwyraźniej uwydatniało się na ramieniu krępej sanitariuszki — harcerki; a wyszyte było na wzór owej wielkiej, w całym Włocławku widzialnej, przy ul. Zabiej ze szczytu świątyni Izraela.

Ale wracam do rzeczy. Otóż roz-

stawione stráže na polance folw. F. lit. A. miały bronić wstępu obcym, jak wymagają przepisy praw harcerskich.

— Stacz na stráže! Warta ma w razie niebezpieczeństwa zaalarmować obóz z trąbką! — brzmiała komenda.

Mimo tych zabronień, właścicieli folw. F. i lit. A., wpuszczono do środka terenu, zalanego »mrowiem« drużyn włocławskich pod wodzą komendanta Ajzyka i komendantki Betty.

Można więc było podziwiać: ruchliwość »mrowia« i temperament ognisty, sprawność komendy i niestorność podkomendnych w niewypelnianiu rozkazów; — komendant sam musiał usuwać obozowe śmieci i zakopywać papierki. Komendę w żargonie, lecz poza komendą, wszelkie rozmowy i dyskusje w krajowym prowadzono języku.

— Ignasz! Ty sobie potrzebujesz prędko Ignasz! — wołano na gramolącego się opieszale i niezdarnie pod stołem derek, pleców i koców, fotografistę, wywołującego klisze naprędcę, zaimprovizowanej z derek, koców i pleców altanie na czemże obskurum wyśmienitych.

— Ty Ignasz! prędeż Ignasz! — wołano, coraz to akcentując wyraźniej te arcykatolickie imię ku wielkiej ucieście obecnych nie-harcerzy.

Ignasz tymczasem nie spieszył się. Jego nie uniósł temperament, ale chciał dzieło swe wykonać... doskonale! Nie — harcerzy przejęło zimno — jeszcze przed nastrojowym wywołaniem klisz — na widok aparatu Ignasza, wycelowanego w ich kierunku. Ale już było zapóźno.

»Mrowie« drużyn włocławskich od

południa powiększyło się. To harcerki warszawskie w czarnych jedwabnych hajdawerach, jak przystoi na europejskie skautki; z książkami pod pachą, jak przystoi na literatki — sowontki z piłkami w siatkach przy boku, zresztą i — w całym skautingowym ekwipunku. Spoglądano na nie z wysokim szacunkiem, przyjmując w swe szeregi. Pionierzy znów europejskiego skautingu z Warszawy w trykotach w szerokie białe i czarne pasy, przypominające modlitewne »śmiertelne koszule«, również przyłączyli się do »mrowia« drużyn włocławskich.

Skąd się wzięli tu, owe pionierki i pionierzy dystynkcji skautingowej w czarnych jedwabnych hajdawerach i trykotach w białe z czarnymi pasy?

Przyjechali na wywczasie letnie aż z Warszawy do folw. F. lit. B., gdzie kompatryotka ich jest właścicielką.

Szanowna pani X, Y, Z, — jak kto chce a może Alfa i Omega starań i pracy około podniesienia skautingowej kultury kompatryotów swych, narazie w swem środowisku, w folw. F. lit. B. — a potem coraz to dalej, jeżeli tylko się da: kulturę tę rozszerzyć na cały kraj, na całą Rzeczpospolitą!

Dzięki zapewne takiej atrakcji, odbyła się bardzo poetycznie i bardzo wesoło wycieczka włocławskiego »mrowia« w zespole z warszawskimi gośćmi w czarnych jedwabnych hajdawerach i śmiertelnych koszulach w pasy białe i czarne.

Nieposłuszeństwo komendantowi w usuwaniu obozowych śmieci i zakopywaniu papierków da się wytłumaczyć tem, że drużyny włocławskie-

go mrowia są »takie delikatne osobe«, więc niema co się dziwić że walających się papierków i śmieci obozowych »nie pozbierało«.

Komendant Ajzyk, indagowany przez obecnych nie harcerzy, na zarzut tajnego skautingu żydów wylegitymował się: »legalizacją«, złożoną w Maccabi, — przy Królewieckiej we Włocławku. — Nie wziął z sobą tak cennego dokumentu »legalizacji« zatwierdzonej przez ministra spraw wewnętrznych, bo »mógłby sze zagubić«, a »takie rzeczów sze chowa!«

Śliczny chór śpiewaczy, — bo chcą być sprawiedliwą — więc śliczny w jękiwej, pełnej »wstrząsów«, czysto żydowskiej pieśni. Wstrętny w szkaradnie przeistoczonych w tekście, poprzekręcanych w nucie, więc zastraszająco sparodjowanych w całości, piosnkach harcerskich polskich.

Harcerze polscy! Działwo ukochanej Ojczyzny naszej Polski! — Polski oplwanej, Polski wzywami paskudztwa obrzydzonej — inaczej trudno to nazwać. — Patrzenie, i tu wkłada się wróg i tu przeciwstawia się nam!

Tu we wnętrzu naszym wielka szykuje się wojna, straszniejsza, niż wszystkie wojny z zewnątrz. Baczność! »Równajmy krok, wyteżmy wzrok, czy gdzie się podstęp nie kryje. Uderzmy w ton silny, jak dzwon: Polska niech żyje, niech żyje!«

Wszak znany wam jest ten refren pieśni harcerskiej, Harcerze Polscy? Z tą pieśnią na ustach, do czynu! Do wielkiej przeogromnej pracy oczyszczenia ze śmieci naszego Domu. Weźcie się więc zwawo, Harcerze Polscy, niechaj Dom nasz jak kryształ czystym się stanie.

Czuwaj!!! I. G.

Kupujcie u chłopców i dziewcząt

Co niesie dzień?

LIPIEC
23
ŚRODA

Dziś: Apolinarego b. m., Libory b. w.
Jutro: Kingi p., Chrystyny p. m.
Wschód słońca o g. 4.7
Zachód o g. 8.4
Wsch. księżycy o g. 11.27
Zachód o g. 12.17

Spostrzeżenia Stacji Meteorologicznej we Włocławku.

Lpca	godzina	ciśnienie powietrza w m/m 700+	temperatura w stopniach Celsjusza	zachmurzenie niebieskie 0-10	Kierunek i szybkość wiatru w mtr/sek.
21	21	61,7	18,5	0	C - 0
22	7	58,4	17,2	6	C - 0
22	13	57,6	25,1	0	C - 0

Najwyższa temperatura w dniu 21 lipca wynosiła 24,0 najniższa wynosiła 18,0 opad 0,0 m.

Czytelnia katolicka (vis - a - vis katedry) otwarta we wtorki i piątki od godz. 1-4-iej po południu.

Tow. Kraj. Oddz. Kujaw. Muzeum otwarte tylko w niedzielę od godz. 12-13 i pół.

Z giełdy d. 22. 7.

Dolar	5.16
Funt angielski	22.64
Frank szwajcarski (100)	94.33
Frank francuski (100)	26.70
Frank belgijski (100)	23.84
Liry włoskie (100)	22.34
Korony czeskie (100)	15.33
Korony austriackie (100.000)	7.28
4% poz. premi. o.58, 8% poz. złota	6.70
6% poz. serja II A. o.85, 6% pożycz. dol. 2.70, 4 1/2% listy zastawne Tow. Kredytowego Ziemińskiego	5%
listy M. 12.50, wart. I gr. czyst. zlot. 3 zł. 44.49 gr.	

Z polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych. Dyrektor Włocławskiego Oddziału P. D. U. W. p. Jan Przedpełski w dniu 21 b. m. wyjechał na 6-cio tygodniowy urlop wypoczynkowy. Zastępować go będzie p. Marjan Bredsznajder.

Kto może jechać do Gdańska. Komisariat Rządu na m. st. Warszawę komunikuje, że przez punkty kontrolne na granicy polsko-gdańskiej będą przepuszczane tylko te osoby, które posiadają dowody osobiste w myśl konwencji polsko-gdańskiej, zawierające rubrykę „przynależność państwową“.

Piusowa fundacja dla inwalidów. Mając już swoją realność w Chotomowie pod Warszawą, tuż przy stacji kolejowej, komitet fundacji im. Ojca św. Piusa XI dla polskich inwalidów wojennych przystępuje do utworzenia tam warsztatów pracy dla inwalidów.

Dalsze ofiary można składać na ręce J. E. ks. biskupa Galla, Miodowa 24, w kurji biskupiej lub w P. K. O. nr. 6625.

Z „Polonji“. Wznowione w tych dniach przedstawienia kinematograficzne w „Polonji“ cieszą się bardzo znaczną frekwencją. W ubiegłą sobotę i niedzielę sala tego Kino-teatru była przepelniona.

Roboty brukarskie. Dla dania pracy bezrobotnym, prowadzone są z inicjatywy magistratu na wielu ulicach naszego miasta roboty brukarskie.

Uliczni czyszciciele obuwia. Przed paru tygodniami w bardziej ożywionych punktach miasta pojawili się uliczni czyszciciele obuwia. Jakoś jednak nie widać, żeby zbyt wiele osób korzystało z tej nowości.

Żydowskie cukierenki są otwarte nieraz do godz. 12-iej w nocy. Czy to jest t. zw. „godzina policyjna“ dla tego rodzaju drobnych zakładów?

Jak Żydzi popierają swoją prasę. Żydzi dają nam przykład, jak należy popierać swoją prasę. Prawie każdy Żyd prenumeruje gazetę: „Haint“, „Moment“, „Kurier Polski“ albo „Kurier Poranny“. Na ulicy wielu z

nich paraduje z „Kurjerem Polskim“ lub „Porannym“ w rękach, żeby pismo reklamować.

Z ruchu budowlanego. Ruch budowlany we Włocławku coraz bardziej się rozwija. Na ukończeniu jest już kilka domów. Rozpoczęto budowę nowych kamienic. Może to chociaż trochę wpłynie na zniżkę ceny mieszkań.

Zebrania uliczna. Pomimo, iż kupcy wnoszą miesięczne ofiary do kasy Tow. Dobroczyńności, tłumy żebraków w każdą sobotę odwiedzają sklepy, domagając się jałmużny. Kupcy skarżą się, że w sobotę mają więcej dziadów, niż gości. Czyżby nie można ukrócić plagi żebractwa?

Psy bez uwięzi. Zakorzeniony we Włocławku zwyczaj trzymania psów bez uwięzi trwa nadal, pomimo zakazu władz miejskich. Psy takie wylapuje rakerz. Należałoby jednak polecić owemu panu oprawcy, by polowanie na psy urządzał na ulicach we wczesnych godzinach rannych, a nie po południu, jak to się nieraz widzi.

Setna rocznica urodzin Pawła Stalmacha i Karola Miarki.

W roku bieżącym upływa lat 100 od przyjścia na świat dwóch pierwszych budzieli ducha narodowego i obywatelskiego wśród ludu polskiego w obydwóch częściach Śląska: Cieszyńskiego i Górnego. Sto lat temu, dn. 13 sierpnia urodził się w Pawłowicach na Górnym Śląsku Karol Miarka, a dn. 24 października w Bażanowicach koło Cieszyna Paweł Stalmach.

Za inicjatywą posła księdza Londzina w gmachu sejmowym w Warszawie zebrał się w dniu 16 b. m. posłowie i senatorowie ze Śląska celem przygotowania odpowiedniej uroczystości jubileuszowej i wybrali ze swego grona tymczasowy komitet, polecając mu zwołanie we wtorek dnia 5 sierpnia b. r. o godz. 10.30 w gmachu Sejmu Woj. Śląskiego w Katowicach liczniejszego zebrania reprezentantów wszystkich ciał rządowych i autonomicznych, stowarzyszeń i instytucji polskich, celem ustalenia formy i terminu.

Stowarzyszenia i instytucje, pragnące wziąć udział w owym zebraniu dnia 5 sierpnia, proszone są o wcześniejsze zgłoszenie swoich adresów na ręce posła księdza Józefa Londzina, w Cieszynie, ul. Schodowa № 3.

Ze sportu.

„Sokół“ — „Makkabi“ 1:2 (0:2)

„Makkabi“ z trudem wywalcza sobie zwycięstwo, uzyskując decydującą bramkę z rzutu karnego.

T. K. S. II — T. K. W. I 1:1 (0:1)

Tak goście toruńscy jak i miejscowi wychodzą na boisko zdekompletowani z graczami rezerwowymi. Pierwszą bramkę strzelają włocławianie już w 10-iej minucie z rzutu karnego i w tym okresie gdy mają oni zdecydowaną przewagę. Po dziesięciominutowej ulewie gra staje się otwartą, gdyż toruniacy dają sobie lepiej radę, brodząc po boisku zalanym wodą. Przystępując do oceny naszej drużyny, konstatujemy, że tyły i pomoc stają na wysokości zadania, atak zaś (z małymi wyjątkami) to statysty, którzy zawsze są tam, gdzie ich nie potrzeba i strzelają wszędzie, tylko nie w bramkę. Na wyróżnienie zasługują Sochacki, Marciniak, Krauze, Pustelnik i Stachowski. Sędziował p. Niklewicz.

Ogłaszajcie się w Słowie „Kujawskim“

Ogłaszajcie się w „Słowie Kujawskim“.

Zwłoki na torze kolejowym pod Żyrardowem.

W sobotę 19 bm. o godzinie 9.40 wieczorem po przejściu pociągu tak zwanego emigracyjnego Warszawa — Tryjeść, jadący w ślad za tym maszynista pociągu Nr. 13 Warszawa — Kraków w odległości półtora kilometra od st. Żyrardów (na szlaku Jaktorów — Żyrardów) zauważył leżące na torze zwłoki.

Pociąg natychmiast zatrzymał, a oczom obecnych ukazał się straszny widok: na środku toru, po którym przed 20 minutami przeszedł pociąg, leżały pościartowane zwłoki mężczyzny w bielejźnie, z głową nawpół zmiądzłą, odciętymi nogami i rękami i zgniecioną klatką piersiową.

Jak widać było ze śladów, zabity dostał się pod koła lokomotywy, które zdarły z niego ubranie, poczem trup wleczony był przez parowóz około 50 sążni. Przy zabitym znaleziono paszport niemiecki na nazwisko Herman Zenc, świadectwo cechowe, wydane przez urząd zgromadzenia starszych cechu rzeźniczego we Włocławku, zegarek nikłowy (zniszczony) oraz pewną sumę pieniędzy.

Na miejsce wypadku przybyły władze sądowno-lekarskie i po spisaniu odpowiedniego protokołu zwłoki przewieziono do miejscowej kostnicy.

W jaki sposób Zenc dostał się pod pociąg, śledztwo nie ustaliło.

Rosja bolszewicka

chce się ratować wywołaniem rewolucji w sąsiednich państwach.

Poważny berliński korespondent wiedeńskiej „Neue Freie Presse“ podaje w sensacyjnej formie wiadomości o sytuacji i najbliższych planach Sowietów, uzyskane, jak twierdzi, z bardzo kompetentnych źródeł na podstawie ostatnich informacji, nadesłanych z Rosji.

Według tych wiadomości przedewszystkiem sytuacja w Rosji ma być niezwykle krytyczna. Bezprzykładny kryzys ekonomiczny wywołał olbrzymie niezadowolenie wśród mas. Powstanie turkiestańskie jest niezrównanie poważniejsze niż to podają oficjalne komunikaty. Sowiety zmuszone były wysłać 70,000 ludzi przeciwko powstańcom. Jednocześnie zarysowuje się coraz groźniejszy rozłam w środowisku rządzących.

Na tem tle Sowiety widzą jedyny ratunek w wywołaniu zamętu nazewnątrz swych granic. Odnośny plan operacyjny już został wypracowany. Przewiduje on jako pierwszy, natychmiastowy cel wywołania rozruchów

proletariackich w Niemczech. Jednocześnie, pisze „Neue Freie Presse“ — Zinowjew wystosował wezwanie do komunistów sąsiadujących z Niemcami krajów, aby przygotowali się na nadejście wielkich wypadków w Niemczech, przyczem szczególnie ważna rola ma przypaść w udziale Polsce.

Natychmiast po wywiązaniu się komunistycznych rozruchów w Niemczech, takie same rozruchy wybuchnąć mają w Polsce. Jeśli tylko zaznaczą się pierwsze sukcesy.

Rosja chce uderzyć na Polskę i przez terytorium polskie podać rękę niemieckiej rewolucji.

Druga część planu, mająca rozwijać się równolegle, przewiduje wywołanie zamętu wojenno-rewolucyjnego na Bałkanach, przyczem za punkt wyjścia ma służyć Bułgaria. Korespondent zwraca uwagę, że w Bułgarii wzmożenie roboty komunistycznej już daje się obserwować w formach bardzo niepokojących.

Mimo pruskiego teroru i ucisku--żywiol polski w Niemczech rozwija się.

BERLIM (A. W.). Na walnym zebraniu związku polaków w Berlinie delegaci poszczególnych dzielnic stwierdzili, że ruch narodowy wśród Polaków w Niemczech wzrasta coraz bardziej. W dzielnicy pierwszej (górnosląskiej) od czasu wyborów przedchodzenie robotników polskich z szeregów niemieckich związków socjalistycznych do związków zawodowych polskich wzmaga się gwałtownie. W dzielnicy II-iej (Niemcy środkowo-północne), III-iej (Westfalia) i V-iej (po-

granicza) naród budzi się coraz więcej mimo najrozmaitszych przeszkód. Najbardziej trudne i uciążliwe jest położenie dzielnicy IV-tej (Prusy Wschodnie), gdzie terrorem niemiecki oraz brak ludzi i pieniędzy są w walce narodowej przeszkodą najcięższą. Zebraniem tem związek Polaków w Niemczech stwierdził wielką organizacyjną i ideową łączność w walce o ducha narodowego ludności polskiej w Niemczech.

Nowemu Jorkowi grozi katastrofa(?)

„New York Herald“ publikuje deklarację wybitnego astronoma, profesora Dawida Todd, w związku z zaskarżającymi zjawiskami żywiołowych katastrof w czasach ostatnich. Prof. Dawid Todd twierdzi, że wchodzi tu w grę objaw, który może być właściwie oceniony tylko przez tych, którzy ujmują naszą planetę jako jeden całokształt na tle ogromu kosmicznego świata. Planeta nasza przeżywa w obecnych czasach niezwykle krytyczny okres wielkich podziemnych transformacji geologicznych.

W tych warunkach każde najsłabsze nawet podrażnienie wywołuje nieobliczalne następstwa. Zdaniem astronoma, szalona wręcz pogoń w dozukiwaniu się pokładów naitowych jest jednym z tych podrażnień, które wpływają na potęgowanie rozmiarów żywiołowych katastrof. Innem tego

samego rodzaju szaleństwem są słynne „drapacze nieba“ amerykańskie, które wywierają na powierzchnię skorupy ziemskiej taką presję, że w obecnym stanie, warstwy podziemne nie będą mogły przez długi czas jej wytrzymać.

Oba te szaleństwa i równoległe z nimi rozgrywający się proces geologiczny, spowodują katastrofy jeszcze potworniejsze niż te, które obserwowaliśmy dotychczas.

Jako jedną z najbliższych w serii tych katastrof prof. Todd przewiduje wielkie trzęsienie ziemi na terytorjum Stanów Zjednoczonych, przedewszystkiem zaś na terytorjum Nowego Jorku. Prof. Todd przypuszcza, że katastrofa ta przybierze daleko potężniejsze rozmiary, niż katastrofa w Japonii we wrześniu ub. roku.

TELEGRAMY.

Koniec układów polsko-gdańskich.

GDĄŃSK, (A. W.) Układy w sprawie ochrony prywatnych interesów obywateli polskich w Gdańsku są zakończone. W najważniejszych sprawach osiągnięto porozumienie, przez co sprawy te były ostatecznie załatwione. W kilku przypadkach, w których porozumienie nie nastąpiło, zdecydować ma opinia Ligi narodów. Sądząc z charakteru rokowań, uda się osiągnąć porozumienie i co do tych punktów, co do których porozumienie jeszcze nie nastąpiło.

Anglja a wzajemne gwarancje.

LONDYN, (A. W.) Wielkie wrażenie wywołało w dyplomatycznych kołach sojuszniczych odrzucenie przez Anglię paktu o wzajemnej gwarancji i rozbrojeniu. Pakt ten opracowany był w roku zeszłym przez trzecią komisję Ligi Narodów, której przewodniczył p. Skirmunt. Dzienniki twierdzą, że Mac Donald odrzucając pakt, pragnie, aby Anglja była najmniej skrupowana wiążącymi zobowiązaniami i miała wolne ręce, a jednocześnie dąży do uzyskania zobowiązań ze strony sprzymierzonych.

Decyzja Mac Donalda o odrzuceniu paktu uważana jest za najboleśniejszy cios zadany Lidze narodów od czasu wycofania się z niej Ameryki.

Zbliżenie francusko-angielskie.

LONDYN, (P. A. T.)—Na poranek posiedzeniu podkomisji drugiej komisji, która zajmowała się badaniem ewentualnego zaniechania utrzymywania zastawów, zarysowało się zbliżenie między francusko-bielgijskimi poglądami na daną sprawę, a stanowiskiem angielskim.

Reprezentacja małych państw.

BUKARESZA, (P. A. T.)—Prasa potwierdza, iż ze strony Rumunii czynione były protesty przeciwko sposobowi reprezentacji małych państw na konferencji londyńskiej. Adverul pisze w tej sprawie, iż aczkolwiek małe państwa były dopuszczone na konferencję londyńską na podstawie równości, odgrywają one jednakże podrzędną rolę, wobec tego, że nie mogą zabierać głosu, nie posiadając żadnego autorytetu.

Konsul bolszewicki szpiegiem.

WIENIEN, (A. W.) Z Konstantynopola donoszą o nowym incydencie rosyjsko-tureckim. Mianowicie w Angorze aresztowano pod zarzutem szpiegostwa konsula rosyjskiego i attaché wojskowego. W odpowiedzi na notę sowiecką oświadczył rząd turecki, że zerwie stosunki dyplomatyczne z Rosją, o ile komuniści rosyjscy nie zaniechają swej działalności propagandystycznej.

Warunki Niemieckie.

WIENIEN, (P. A. T.)—Sond und Montagsztg, donosi z Berlina, iż warunki, pod którymi Niemcy byłyby gotowe wziąć udział w konferencji londyńskiej, są następujące: Bezwarunkowa ewakuacja zagłębia Ruhry w ciągu 6 miesięcy, oraz zupełne zniesienie francusko-belgijskiej kontroli nad kolejami w obszarach okupowanych.

Czy chcesz być piękną?

pozbyć się bez śladu

piegów,

opalenizny i zmarszczek na twarzy?

Więcej używaj kremu metamorfoza „Piegol”.

Żądać w składach aptecznych i aptekach.

Przemysł Chemiczny w Polsce

Spółka Akcyjna w Zgierzu
poleca swój produkt

„NEOSALUTAN“

o działaniu leczniczym równym preparatowi „Nr. 914 profesora Ehrlicha”

Warunki nabywania znacznie udogodnione.

Wyłączna sprzedaż na Włocławek w aptece p. ST. DZIEKANOWSKIEGO.

Bandy z bolszewiji rabują bezkarnie.

WILNO, — Tel. wł. „Kur. Por.”
W nocy z dnia 18 na 19 przekroczył naszą granicę oddział liczący około 30 ludzi prowadząc z sobą karabin maszynowy. Banda dokonała napadu na miasteczko Wiszniewo gminy Wołżyńskiej. W przeciągu kilku godzin miasteczko zostało doszczętnie obrabowane.

Zrabowane mienie złożyli złodzieje na 5 furmanek zabranych z miasteczka i odjechali zagranicę bolszewicką. Napad ten jest jedynym z największych napadów na naszym pograniczu i może być przyrównany do słynnego napadu na miasteczko Krzywicz.

Trzydzieści milionów fałszywych dolarów.

RZYM, (A. W.) Amerykański konsul generalny w Medjolanie zawiadomił władze włoskie, że w obiegu znajduje się wielka ilość banknotów fa-

szowanych po 50 dolarów serii 1023 z portretem prezydenta Grandta. Ogółem fałszyfikatów kursuje podobno na sumę 30 milionów dolarów.

Nowy Zeppelin.

Olbrzymi statek powietrzny. — W trzy dni z Londynu do Nowego-Jorku. — Wygląd statku i jego konstrukcja. — Łózka dla pasażerów. — Załoga. — Próbné loty. — Odjazd.

(zo). Podczas gdy budowa Zeppelinów podczas wojny wymagała czterech tygodni czasu, to na skonstruowanie zamówionego przez Amerykę w Niemczech olbrzymiego statku powietrznego zużyto dwa lata. Olbrzym ten, który ma odbyć niedługo podróż nad Atlantykem ma 70.000 metrów sześciennej pojemności, 200 metrów długości, 28 metrów średnicy, jest więc największym statkiem powietrznym jaki dotąd zbudowano. Na obejście go dookoła szybkim krokiem trzeba pięciu minut, przyczem widz z poziomu ogląda żebra aluminiowe, komory gazowe i rezerwoary na materiał opałowy.

Nowy Zeppelin nie ma, jak jego pierwowzory, smukłego kształtu cygara, lecz jest raczej podobnym do wieloryba, przyczem podobieństwo skrzeli ogonowych tworzą niewielkie stosunkowo stery boczne, zaś stery regulujące wysokość wzniesienia odgrywają rolę skrzeli brzusznych. Szkielet aluminiowy obity jest cienką ale bardzo trwałą tkaniną bawełnianą, połączoną szaro-srebrną pastą aluminiową. Czternaście wielkich komór gazowych mieści w sobie tyleż balonów, których zawartość podnosi z łatwością w górę statek ważący czternaście ton. Motory są w stanie rozwinąć sprawność dwóch tysięcy koni i przy pomyślnym wietrze nadają statkowi szybkość 130 kilometrów na godzinę, tak że przestrzeń z Londynu do Nowego Jorku może on przebyć w 60 godzinach, w razie zaś mniej sprzyjającej pogody w 100 godzinach.

Na samym przodzie statku mieści się stanowisko kierownika, opatrzone zarówno jak i wszystkie inne ubikacje oknami z celulozowy zabezpieczającymi od wiatru. Bezpośrednio za kabiną kierownika jest gondola dla pasażerów, złączona ściśle ze szkieletem statku. Mieści ona trzydzieści osób,

z których dwadzieścia mogą mieć łózka i umywalnie. Łózka są nieco węższe niż w wagonach sypialnych, a jest ich po cztery w jednej kabine; dwa na dole, dwa na górze. Oczywiście że na okręcie mają pasażerowie większą swobodę ruchów, niż na statku powietrznym, wzamian za to jednak podróż trwa bez porównania krócej.

Kabiny dla załogi umieszczone w samym środku statku, wewnątrz powłoki, między balonetami są raczej wygodne. Gdy jednak spojrzeć na wąskie drabiny aluminiowe prowadzące z kabin do małych gondoli, w których pracują motory i kręcą się śmigła, to w głowie kręci się na myśl iż ci majtkowie powietrzni, na wysokości tysiąca metrów nad ziemią odbywać będą po tych drabinach karkołomne wyprawy.

Zdaje się, iż Ameryka niema zamiaru używać olbrzymiego Zeppelina jako statku pasażerskiego, lecz zamówiła go w celach wojskowych i dla wykształcenia załogi. W jeździe swojej z Friedrichshafen do Nowego Jorku statek nie weźmie też pasażerów, lecz tylko dwudziestu ośmiu ludzi załogi, którzy na zmianę po czterech nastu pełnić będą służbę. W czasie podróży ludzie otrzymywać będą ciepłe jedzenie gotowane na elektrycznych kuchniach.

Bezpośrednio po wykończeniu będzie statek wypełniony wodorem, w ilości 70.000 metrów sześciennych, na wytworzenie których trzeba zużyć 300 ton węgla, czyli 20 wagonów po 15 ton. Najpierw odbędzie on krótsze jazdy, po dwie do czterech godzin dla wypróbowania odporności i wydajności motorów, następnie przedsięwzięcie podróży 24-godzinnej, po czym dopiero uda się do Ameryki, co nastąpi prawdopodobnie w listopadzie b. r.

„Gazeta Poranna“.

Stan zasiewów.

Główny urząd statystyczny podaje do wiadomości:

Czerwiec pod względem atmosferycznym był naogół sprzyjający dla wegetacji. Ilość słońca i ciepła była dostateczna, średnia temperatura miesiąca była bliska przeciętnej, wykazując od niej zaledwie półstopniowe

odchylenie. Stan wilgoci w roli był również zadowalający, częściowo nawet w woj. łódzkim, kieleckim i krakowskim — obfity; susza, która zapowiadała się w maju w województwach wschodniej Małopolski, dzięki czerwcowym opadom, była powstrzymana, tylko w woj. wołyńskim dał się zauważyć brak wilgoci.

Stan zasiewów w czerwcu nie uległ zasadniczym zmianom w po-

równaniu z poprzednim miesiącem. Zasiewy jare przedstawiały się lepiej od ozimych, wykazując stan wyższy od przeciętnej, w ozimych dzięki sprzyjającym warunkom, nastąpiło pewne polepszenie, żyto jednak nie dosięgło nawet stanu średniego. W stopniach kwalifikacyjnych (5—oznacza stan wyborowy, 4 — dobry, 3 — średni, 2 — mierny, 1 — zły) stan zasiewów dla całej Polski przedstawia się jak następuje:

Pszonica ozima	3,5
„ jara	3,2
żyto ozime	2,8
„ jare	2,9
jęczmień ozimy	2,8
„ jary	3,3
owies	3,1
rzepak ozimy	3,0
„ jary	3,0
ziemniaki	3,3
buraki cukrowe	3,2
len	3,4
konopie	3,5

Koniczyny, łąki oraz pastwiska wykazują stan znacznie wyższy od średniego:

Koniczyna	3,6
Łąki suche	3,4
„ nizinne	3,2
„ meljorow.	3,8
Pastwiska naturalne	3,2
Pastwiska sztuczne wchodzące w płodozmian	3,4
Pastwiska stałe nie wchodzące w płodozmian	3,1

Co się tyczy sadów, to pomimo, że kwitnienie odbywało się w dość sprzyjających warunkach, jednakże stan ich nie rokuje obfitych urodzajów, gdyż kwitły naogół słabo, a przyczem cierpiały od szkodników.

Najlepiej przedstawiają się sady w województwach warszawskim, poznańskim, łódzkim i pomorskim, najgorzej w Małopolsce wschodniej.

Odpowiedzi Redakcji.

P. W. Szkopek. W sprawie, poruszonej w liście, pożądane jest osobiste porozumienie się z redaktorem.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Adamski Feliks byłby felerzer szpitała 5-go Łazarsza, przyjmuje od 9 rano do 8 wieczór. Brzeska Nr. 13.

Ceny niższe!!! Kąpiele czynne codziennie S. Gurzyński. Włocławek Plac Kopernika 9.

Dwie klacze do sprzedania: bułana robocza lat 6 i karogniada wyjazdowa lat 5. — Janowice st. kolej. Nieszawa, telefon Nieszawa Zabłeniec 3.

Panna poszukuje posady gospodarczej do wyreżenia Pani domu z szyciem, posiadając dobre świadectwa—może wyjechać od zaraz. Wiadomość w Administracji Słowa Kujawskiego.

Praktykanta z pięknym charakterem piśma przyjmę. Żabia 2 mieszk. 1.

Plac 2 i 4 morgowy z budynkami przy ul. Stodólnej, wyjątkowo tanio do sprzedania, wiadomość: fabryka skrzyń, Stodólna 72.

Potrzebny Uczeń na praktykę do Drukarni Diecezjalnej. Zgłaszać się do rodziców i świadectwem ukończenia 7-10 klasowej szkoły Powszechnej w godzinach od 5 do 6-jej po poł. w biurze Drukarni, Brzeska № 4, w podwórzu.

Szczenięta wilczki 6-cio tygodniowe do sprzedania. Wiadomość u dozorczyńni domu, Stary Rynek 4.

Wiatrak do sprzedania w dobrym stanie. Jarantowice poczta Osiecin.

Zgubiono na drodze Włocławek, Górny Szpital, Skórzno, Zadzuszniki portmonetkę z monogramem A. B. wewnątrz obrączka ślubna M. B., oddać za nagrodą do Dr. Barcikowskiego.